

[Dræbys]

men indgik glædeligvis i ministerens svar her i dag. Jeg skal forsøge at uddybe det lidt nærmere.

Der er ikke nogen som helst tvivl om, at koncentrationen både inden for den offentlige og inden for den private service som grundlag har haft økonomiske overvejelser. Man har kunnet opnå specialiseringsfordele ved koncentration. På den anden side viser beregninger og overvejelser, bl. a. i planstyrelsens rapport, vedrørende de samfundsøkonomiske konsekvenser af øget vækst i mindre bebyggelser, at det ikke er så entydigt, at koncentreret byvækst medfører billigere offentlig service. Ved en gennemgang af en række sektorer varierer den økonomiske konsekvens både opad og nedad.

Hertil kommer noget meget væsentligt, nemlig at alle disse beregninger sektor for sektor sammenligner specialiseret offentlig service centralt med specialiseret offentlig service lokalt. I sammenhæng med en række forskellige undersøgelser af samme problem er der peget på, at det vil være økonomisk muligt at styrke den lokale service ved at arbejde med en mindre specialisering og i stedet gå på tværs af sektorerne, hvilket også indgik som forudsætning for ministerens svar her i dag. Sammenligningen skal nok snarere foretages mellem en mindre specialiseret lokal service og den nuværende stærkt specialiserede centrale service.

En vigtig forudsætning for det videre landsplanarbejde er energihensyn. Imidlertid er det svært at drage entydige konklusioner af den viden, vi har i dag. En fortsat befolkningstilvækst i de mindre byer vil tilsyneladende forøge opvarmningsbehovet og dermed ressourceforbruget en smule.

Med hensyn til den private transport er det også svært at komme til en fast konklusion. Det afhænger bl. a. af, om vi ønsker at flytte arbejdspladser ud. Den kollektive transport kræver koncentreret bebyggelse, men ikke nødvendigvis i større byer, og der kan derfor ikke i energi- og trafikovervejelser findes grundlag for at gribe markant ind i ønsket om en lokal udvikling af de mindre byer. Så forbeholden, som jeg har redegjort for det her, er man langt fra i landsplanredegørelsen fra 1979 – jeg citerer fra side 7:

»Dette peger på også i en energipolitisk sammenhæng, at den fremtidige byvækst for-

trinsvis placeres i egns-, kommune- og visse lokalcentre.«

Og lidt længere nede på samme side:

»Sådanne energimæssige og trafikale forhold fører til den konklusion, at den fremtidige byvækst som hovedregel bør placeres i egns- og kommunecentre, og at tæt, lavt byggeri bør fremmes.«

Så vidt landsplanredegørelsen i denne omgang.

Jeg er vel opmærksom på, at der i denne sammenhæng peges på ønsket om en ligelig udvikling af landet, og at der derfor også peges på, at der skal være byvækstmuligheder i lokalcentre, der ligger langt fra kommune- og egnscentre. Jeg er også opmærksom på den mere bløde fortolkning af disse problemer, som indgik i ministerens redegørelse her i dag. Men generelt bruges energi- og trafikforhold i redegørelsen til at slå folk, der ønsker lokal byudvikling, oven i hovedet med. Dette synspunkt slår helt igennem i afsnittet om byggeriet. Jeg citerer igen side 2 fra landsplanredegørelsen:

»Skal egns- og kommunecentrene derfor blot fastholde deres befolkningstal, således at de fortsat kan fungere som selvstændige bysamfund med et i forhold til deres opland tilstrækkeligt udbud af service- og arbejdspladser, er det nødvendigt, at en væsentlig del af boligbyggeriet sker i disse byer.«

Og altså ikke i landsbyerne, sådan som det også kunne være ønsket, når vi nu har en begrænset byvækst at tage hensyn til.

Alt, hvad jeg har citeret, stammer altså fra den skriftlige redegørelse af 15. december 1979 fra miljøministeren. Her er problemstillingen en helt anden end den, ministeren har forelagt i dag i sit svar. Her drejer det sig ikke om at skaffe befolkningstilvækst af en begrænset samlet vækst til landsbyerne. Her drejer det sig om at koncentrere befolkningstilvæksten i egns- og kommunecentre. Miljøministeren kommer på denne måde til at optræde som dr. Jekyll den ene dag og som mr. Hyde den næste. Landsplanredegørelsens minister ønsker koncentreret byvækst. Ministeren i dagens debat ønsker at bevare levedygtige landsbysamfund.

Jeg kan vist nå at stille et par spørgsmål som afslutning. Der må være grundlag for at spørge ministeren i dag, om han mener, at byvæksten skal koncentrereres i kommune- og egnscentre, eller om han ønsker i overens-